

SZILÁGY SOMLYÓ

POLITIKAI LAP

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Előfizetési ára:

Egész évre 8 K, fél évre 4 K, negyedévre 2 K.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

BÖLÖNI SÁNDOR

Hivatalos hirdetések díja 6 korona.

Nyilttér soronként 60 fillér.

Magánhirdetések megegyezés szerint.

Só-kor.

A só mint az emberi és állati szervezet fenntartására szükséges ásvány, ősidőktől fogva egyik jelentékeny részét szolgáltatta az állam jövedelmének.

Az ország pénzügye a XIX. század közepéig középkori alapokon nyugodott. Nem volt államkincstár, csak királyi kincstár. A királyi bevételek forrásai közzé tartozott, mint királyi haszonvétel a só jövedelme is. A királyi haszonvételek jövedelmével a király rendelkezett korlátlanul.

Ujabbkori alkotmányunk értelmében a kir. kincstár helyébe az államkincstár lépett s a só jövedelme is az államkincstárba folyik be s arról az összes állami jövedelmekkel együtt az évenkénti rendes állami költségvetésben az országgyűlés rendelkezik.

Az Ausztriával való ujabbkori közös-ügyes alkotmányunk, miután a Deák Ferenc törvénye nem magyar szellemben hajtotta végre s az abban a törvényben biztosított nemzeti jogaink érvényre nem juthatnak, ellenkezik a magyar nemzet alkotmányos érzületével, vágyaival és törekvéseivel s utját állja a nemzet továbbfejlődésének. Az idők folyamán a nemzet jogainak tudatára ébredvén, mindinkább előtérbe nyomultak a nemzeti követelések s a Bécestől függő kormányok nem tudták törvényes tiszta választásokkal megszerezni a nemzet alkotmányos érzületével ellenkező s az osztrák szellemben folytatott kormányzás biztosítására az országgyűlési többséget, miért is hatalmuk fenntartására a törvény által tiltott erkölcstelen eszközökhez folyamodtak. Pártkassza, vesztegetés és hivatali erőszak az alkotmányos eszköze Magyarországon a kormánynak már évtizedek óta. A korrupció folyton terjedt, mignem általánossá vált.

Az erkölcstelen lélekvasárlás tetőpontra jutott az 1910. évi választásokon. Lukács László, a jelenlegi kormány elnöke tette örökre emlékeztetessé nevét az erkölcstelen választási eszközök megszerzésével. Olyan pártkassza, mint a Lukácsé, még nem volt! Özönlött is a mungóhad a prédára. Akkor még nem tudtuk, hogy a kormány pártkasszájának egyik jelentékeny forrása a só. Lukács László mint pénzügyminiszter, a só jövedelmét illetőleg, az ujabbkori alkotmányos törvényekről megfeledkezve, a középkori alapra helyezkedett s korlátlanul rendelkezett az állampénztárral illető só jövedelmével. Négy millió nyolcszáz ezer koronát protegált abból a kormány pártkasszájába. Ha államférfiúi érdemeinek elismeréséül a grófi címet elnyeri, ahhoz a

„sóvári“ előnevet a nemzet díjmentesen adja.

Alkotmányunknak az az alapelve, hogy a választók többségének szabad akaratból nyilvánult megtisztelő bizalma ad jogot a nemzet törvényhozó testületében való részvételre, meghamisított, a törvény és a törvény iránti tisztelet lábbal tiportatott. Az országgyűlési többség ma már nem a nemzet többségének a bizalmából nyeri megbízását, hanem a pártkasszából vásárolja. A választási törvény tiltja a vesztegetést s a büntető törvények súlya alá eső cselekvénynek minősíti. Ennek dacára a törvény szentségének s igazságos végrehajtásának felesketett öre: a miniszter gyűjti a törvény által tiltott cselekvény elkövetésére az erkölcstelen eszközöket. Kiosztja a főispánoknak a bűnös cselekvény elkövetésének végrehajtására való utasítással, aki azt hasonló megbízással tovább adja a jegyzőnek s illetve más bizalmi embereinek. A vonatkozó törvény büntetőjogi rendelkezéseinek végrehajtása körül mi lehet tapasztalunk? A jegyzőt és a választópolgárt, amint például Szilágysomlyón is történt, a királyi ügyész megvádolja s a törvényszék megérdemelt büntetéssel sújtja. Azt azonban még nem hallottuk, hogy a bünszerzők: a miniszterek, államtitkárok és főispánok ellen, akár a nappali, akár az éjjeli ügyész vádat emelt volna. Ellenben olvastuk, hogy Déry Zoltánt, aki a bünszerzőket leleplezte, elítélték.

Az alkotmányosságnak erkölcstelen eszközökkel való meghamisítása s a nemzetből a törvény iránti tiszteletnek a kiirtása juttatta nemzetünket abba a szomorú helyzetbe, amelyben van.

Nem vagyunk önnálló nemzet, meghajoltunk idegen bálványok előtt. Osztrák szellemnek csufos igáját vettük a válunkra, lesüllyedtünk a megalázott népek sorába. Hogy ez az állapot sokáig tartson, arról az új választási törvényben gondoskodott a sópénzen összeszedett társaság.

Történelmünknek valamely korszakát, vagy embereit megbélyegezni Magyarországi történelmében nem ismeretlen dolog. A megbélyegzettek gunyos emléke még századok eltelté után is ott él a magyar néphagyományokban. A „labancok“, a „Bachusárook“, a „darabontok“, a „zsebkendőlovagok“ nemcsak koruknak, de az utánna jövőnek is szállóigéivé váltak. A Lukács és Tisza mungói is, mint a történelem megvetett gunyos alakjai teszik halhatatlanná magukat a néphagyományokban s az az időszak, mely a Lukács-Tisza kormány uralkodására esik, mint a só kora kerül bele a történelembe, mert a só ebben az időben emelkedett alkotmányos életünkben fontos tényezővé.

Nemzeti önállóságunk kivívása nemzeti becsületünk kérdése. Ki kell irtani közéletünkben azt a veszedelmes tant, hogy hagyjunk fel a jogainkért való küzdelemmel és ne politizáljunk, — amint nekünk itt Szilágysomlyón is hirdetik, — hanem tekintettel városunk gyenge anyagi helyzetére, válasszunk jövőre mungóképviselőt, hogy segítsen anyagi helyzetünkön. Tehát tüzzük az erkölcstelenséget nagyban!

Ha a választópolgár szavazatáért pénzt fogad el, ez erkölcstelenség kicsinyben. De ha egy város közönsége, mint erkölcsi testület hasonló módon cselekszik, ez már erkölcstelenség nagyban. Az a szerencse, hogy ezeket az elveket városunkban csak igen kevesen vallják s azokról pedig vármegyénk főispánja, Hampel Jósának, az 1910-ben ide küldött mungójelöltnek irt s a Pesti Naplóban ismertetett levelében azt a bizonyítványt állította ki, hogy: nem talált köztük olyan embert, akire a pénzt reá lehetne bízni.

A főispán urnakéz a bizonyítványa, melyet kedves barátjának, Hampel Józsefnek irt levelében állított ki, hogy az itteni mungókra vonatkozik, ahoz kétség nem férhet, mert a bizalmára érdemes embereket bizonyára a saját hivei közt és nem a függetlenségi pártban kereste. Hát mi somlyóiak csak büszkék vagyunk arra, hogy itt még a sókorszakban is tisztességes ember inkább sótalan kenyeret eszik, minthogy orgazdája legyen a sópénznek.

A jelenben uralkodó kormányzási rendszer a legbiztosabban vezet nemzeti ideáljaink megvalósítására. A Tisza István erőszakossága előidézte már egyszer a szabadelvű párt uralmának a bukását. A második s a Lukács sójával konzervált Tisza-korszak megteremtette az országban a köztársasági pártot, amely napról-napra terjed és tért hódít. Megtörténhetik tehát, hogy mi is a só nagykereskedéssel való biztatás dacára szaván fogjuk országgyűlési képviselőnk, Barabás Bélát, aki, midőn a Tisza fogdmegei, a törvényhozó testületből kidobták, azt kiáltotta: „Éljen a köztársaság!“ — és a legközelebbi választáskor ő lesz ennek a kerületnek első köztársasági párti képviselője.

Március 15.

Hatvanöt hosszú, küzdelemteljes esztendő telt el az első nagy március óta. A hatvanöt hosszú küzdelemteljes esztendő szenvedései, csalódásai azonban nem tudták kiirtani a magyar lelkekből a márciusi magasztos eszmék megvalósítására való törekvést. Ha kifárasztottak is a minden-

napi élet apró küzdelmei, a nagy harcokra való tehetetlenség tudata fásulttá, közönyössé is tette lelkünket: legalább ezen a napon még tudunk emlékezni a régiekről, s még tudunk reménykedni egy szebb, boldogabb jövőben.

A hatvanötödik évfordulót szerte az országban — ahol csak magyar szív dobog — megünnepezték. Méltóképpen megünnepelte Szilágyosmlyó város hazafias közönsége is.

A házakra kitűzték a nemzeti lobogót, a templomokban istentiszteletet tartottak. A római katolikus templomban délelőtt 9 órakor volt az ünnepi mise, melyet Körössy Endre esperesplebános celebrált. A református templomban Ignác Lajos segédlelkész mondott nagyhatású, hazafias beszédet.

11 órakor a Schlauch-térre gyűlt össze az ünnepelő közönség, hogy résztvegyen a hazafias

Ünnepélyen

melyet a Lukácsy Ödön polgármester elnöklelt alatt működött százas bizottság rendezett.

A programot megelőzőleg a Dalkör, Ladányi Ödön vezetése mellett a Himnusz énekelt el.

Aztán Udvari József városi tanácsos megjelent a városi szálloda erkélyén s elmondotta lendületes, költői stílusú megnyitó beszédét, amint következik:

„Ünnepelő közönség!

Magyar testvéreim!

Valahol a próféták könyvében — talán Ezsaiánál — vagyon megírva az: „A nép, mely sötétségben jár, lát nagy világosságot; akik a halál tartományának árnyékában ülnek, azoknak világosság támad.”

Egyszerű, bibliai szavak ezek, de mintha csodás, bűvös patinával volnának bevonva: az évezredek egymásra toluó eseményeiben az örök-igazságok megmásíthatatlan, örök egyforma fényű törvénye voltak és maradnak mindenha. Amit a jámbor próféta mondott egykoron, az ott működik egyszer a művészet, egyszer a hit- és erkölcsi élet, majd a tudomány reneszánszának agyát és lelkét átguró erejében, ott lüktet leirhatatlan hőszi nekilendülésekkel a nemzeti és egyéni felszabadulás vér-vulkánikus forrongásaiban, benne van a gazdasági és társadalmi berendezkedés igazságossá válásának nagyszerű hitében. A nép, mely sötétségben járt, látott nagy világosságot! Így lett a jámbor próféta az örök-változásnak és az örök fejlődésnek tökéletes törvényévé, így lett az örök-haladás most vértől átitatott, majd békés megnyilatkozásainak éltető szellemévé.

Nem lehessen tudni, mikor volt nagyszerűbb: akkor-é, amikor a francia sansculotte-ok izzó-porrá szedik a Bastille-t, hogy a népfőlségi elvek forradalmi dala mellett a romokra föltűzhessék a hűbériség és rendiség gyászlobogóját, avagy akkor-é, amikor az elnyomott népmilliók a vén Európa testén át füstölgő üszkők és párolgó ember-hullák garmadáit között hordozzák meg a föltámadott népakarat véres szabályját, avagy pedig akkor, amikor nálunk egy szép napon, március Idusán a Martinovicsok vére után is ünnepi akkordokban csendül meg a forradalmi láz?

Egy bizonyos: mindannyiszor az örökfejlődés forradalma nyilatkozott meg ilyen, vagy amolyan formában.

Március Idusa nem egy egyszersmindkorra elintézett békés ügynek megpecsételése, hanem az örök-harcnak, a forradalmaknak nagy emlékeztetője. Ez a nap nemcsak tanúsága egy hosszas küzdelemnek, de utmutatója egyszersmind a jövőnek. Mert az örökfejlődés dobta közénk hatalmas karjával az elveket, miket e napon hirdettek világgá lángajku férfiak s viszont ezek az elvek szolgálnak biztos pályául, melyen a fejlődés előre mehet. Mert ez a nap: a világszabadságnak magyar ünnepnapja, mely fölött ott dereng az életre rázott emberi öntudatnak és emberi méltóságnak s a talpra állított nemzetakaratra izzva égő glóriája s ezek nem ünnepi szólamokat kívánnak, hanem a szabadság szentlelkének a valóban mindannyi-

unkra való leszállását, az egyenlőségnek összekötő kapcsát s a testvériségnek való megtestesülését, eleven életét követelik.

Szabadság, egyenlőség, testvériség: mind-mind szépen és üdén hangzanak a pezsdülő márciusi levegőben, de hogy ezek pilléreinek épülhessen fel a jövődő modern, érckaru, kultur Nagymagyarország, ehhez nem elég sok-sok ünnepi szónoklat és dal: ehhez az örök forradalmaknak megértése kell, amit élő bizonyossággá tett március Idusa.

Vajha a márciusnak forradalmi láza a mi ereinkben is vért forralna, vajha tettekre, alkotó munkára serkentene minket is márciusnak forradalmi láza!

A „Talpra magyar“-t, a március 15-iki ünnepélyek szokásos programszámát Lisztay József szavalta el lelkesen. Utána Sárossy Barna cigánykísérettel mellett tárogatón előadott néhány szép kuruc nótával a régmúlt harcok idők emlékeit elevenítette fel a hallgatóság lelkében.

Az ünnepély központja L. Kiss Zoltán

emlékbeszéde

volt. Erdemesnek tartottuk ezt a tartalmas beszédet egész terjedelmében megörökíteni:

Vitéz Ugor-ivadék!

Felséges Magyar nép!

Néhány pillanatra törülj le a nyomasztó jelen munkaverejtékét; öltözz ünnepi ábrázatot; gólgotajáró lelked tárd ki egy dicsőségtől mámorított kor emlékeztetőre; és tekint vissza szent vágyakozással a Ma legnagyobb Tegnapijára: 1848. március 15-re!

Mi volt e nap? A fenséges népakarat diadala.

Ősi pogány-szabadságunk öröktűzének lávája, mely a több százados elnyomatás alatt megdermedt, a nemzeti egyetértés vulkáni erejétől Március Idusán újra megizzott és lelkes merészséggel hőmpölygött az idegen zsarnokság trónja felé, hogy azt örökre felperzselle. Az emberi méltóságának öntudatára ébredt népmilliók kizsákmányolt, jogtalan tömege szabadságra vágyott s megmozdult; egyenlőségért áhihozott s minden hagyományos kiváltság elsöprésére önkénytipró földindulásra készült. Nemcsak a magyar, de Európa majd minden nemzete. Mert hisz' a földi emberistenek uralomvágya sohasem tett kivételt; saját fajait sem kimélték a szolgaság bilincseitől.

Igy volt kimérve ez Árpád nemzetének sorsában is.

Néhány századdal a honalkotás dicsőséges ténye után meghasonlott önmagában s a turáni bálványokat száműző kereszténység jegyében idegen Messiásokat ültetett királyi székébe. A pártoskodás átoksúlya alatt a szabadság hazája a szolgaság börtönévé vált; a nemzeti függetlenség fokozatosan megsemmisült; kiváltságrendi látszatalkotmány nyá süllyedt s ezzel a szabad magyarnak szabad magyar lett a rabszolgája. Mert feledésbe ment a Vérszerződés bölcs rendelkezése: „Valami jót munkákkal szerezhetnek, senki közülök ki ne legyen zárva.” Es a párdacos egyenlőkből lett henye ur és igás szolga; kiváltságos nemes és adózó jobbágy; uriszek és paraszt-kinzó deres.

Ilyen államélettel találta nemzetünket az újkor forradalmi reformszellem. A nemzet nagy többsége hiába görbödött robotban, azért a csekélyszámu kiváltságos rend sem volt boldog. Hiszen a hazai munka minden gyümölcsének legizesebb falatja Bécsset illette. S hogy jutottunk idáig? Az köztudomásu. A nemzet kebelében dúló pártviszály a mohácsi-vész szomorú tragédiáját zúdította hazánkra. Lett egy osztrák-kegyelő és egy török-barát párt. S midőn végre megszabadulhatott ez az agyonsanyargatott ország a török járom alól, akkor rövidlátó őseink meggondolatlanul beleavatkoztak az utódok jogába és a nemzetet lemondatták szabad királyválasztó jogáról. E magasztos nemzeti hála fejében a kedvezményezettek máig sem szüntek meg azon munkálni, hogy hazánkat az osztrák örökostartományok közé olvaszák. A magyar ősi alkotmányának megvédésére nem egyszer fogott fegyvert. II. Rákóczi Ferenc felkelésének leveretése után azonban úgy látszott, mintha a nemzet ellenállása végleg megtört volna; úgy annyira, hogy II. József ideális

abszolutizmusa elérkezettnek látta az időt arra, hogy legföltettebb nemzeti kincsünket, zengzetes magyar nyelvünket is elkobozza. Ezzel azonban megtelt a megadás pohara; a halottnak hitt nemzet ébredezni kezdett, a császári fénytől megeszmörlött nemzetvezető intelligenciától le az állati sorsban tengődő jogtalan pörig.

Előttérbe lép a független nemzeti állam kiépítésének eszméje s követeli a nemzet, hogy az államélet egész vonalán a holt latin nyelvet a magyar nyelv váltsa fel. Ezzel akarta az ébredő nemzeti öntudat kifejezni kiirtására törő ellenei előtt, hogy a magyar saját nyelvét is képes a nyugati civilizációra s megvannak szellemi kincsei az önálló nemzeti állam megalkotásához.

S a mint a nemzet keblében fellángol egy boldogabb jövő reménye, a reformeszmék perzselő hevében egymásután támadnak heroszok, szellemóriások, Kossuthok és Széchenyik. S végig zug a tettekre hívó szózat: „Magyarország nem volt, hanem lesz.” A pesti ifjúság lelkét is meg kapja az ígéret; megérti az ő elhivatottságának büszkeségét; szívéből a hazaszeretet kicsap a plebsmilliók még szeliden hullámozó tengerébe és 1848. március 15-én kezébe ragadva az elnyomottak zászlóját, a győzhetetlen népakarat fenségével kivívja e nap legragyogóbb diadálát: a szabadságot; összetöri a leggazabb intézményt: a cenzurát; tömlőcőből kiszabadítja a kamarilla a legföltettebb rabját: a gondolatot.

De el lehet-e ezt a Heine szerint is „ragyogó márciusi dicsőséget” képzelni Petőfi nélkül? Nem! Hitem és meggyőződése, hogy a világszabadság apostola nélkül e nap soha sem lett volna nemzeti életünk talizmánává a jövő megharcolandó nagy küzdelmeihez. Ha fel nem harsan ez az észbontóan elragadó ige: Talpra magyar, hi a haza...; ha az új, szebb és szabadabb életről susogó márciusi légtér egy népmádó, köztársasági költőlélek fékevesztetten ziháló tüdejével bele nem zúgja e zsarnoküző merész kérdést: „Rabok legyünk vagy szabadok?” — akkor... akkor talán máig sem támadt volna szabadságot, egyenlőséget és testvériséget hirdető orkán a leigázott rab hazában; akkor nem ingott, recsegett volna meg az önkény hatalmi számolya s nem gyuladt volna fel a szolganépben az az elszánt bátorság, hogy vak engedelmességre szoktatott ajkán felzendüljön ez a konok, szent esküvés: „Esküszünk, esküszünk, hogy rabok tovább nem leszünk!”

Es akkor... akkor 1848. március 15-ike is csak ilyen sivár Tegnapi volna, mint ez a mai töviskoronás Ma. Lerongyolt lelkű nemzetünknek ma sem volna reménykeltő tavasza; elárult eszményeink legfrisebb hantjainál végső kétségbeeséssel talán testvérkezekkel folytatánk meg a hatalmi érdek bérenceit és önközünkkel irtanánk ki fajunkat, hogy az ősi kárhozat végre hát szűnjön meg (!) s ha csak kizsákmányolt, jogtalanul lézengő hitvány csöcselék — vagy csak meghunyászkodó, koncsos cézári kuvasz lehet, — inkább ne legyen magyar!

De mert egy Petőfije volt, 1848. március 15-e bűvös erő! Mert bár:

„Búsabb az ifjú magyarnál nem lehet,
Mert él basák és buták közepette,
Mert hiába lett itt acélból a szív,
Szép emberszívként szikrázni ha akar:
A honi rozsdá megfogta, megette.

De tűr és tűr...
... A tüzet ne hagyjátok kihalni,
Az élet szent okokból élni akar
S ha Magyarországra dob ki valakit,
Annak százsorta inkább kell akarni.

Életet és hitet üzen egy halott
...
Az olvasztó Tüzet küldi a hamu
S láng-óhaját, hogy ne csüggedjete el:
Március van s határtalan az élet.”

Tehát: akarni kell, ha megfogott is benünket a honi rozsdá: mert március van: mert határtalan az Élet — mondja Ady, a legmodernebb magyar költő. Mert — folytatja —

„Ugy nézzetek szét, hogy ma még semmi sincs,
Csak majmolás, ál-urság, gaz-bírság!”

Ugy van, — igaza van a költőnek! Még alig ment valami teljesedésbe abból, amit az 1848-iki tüneményes idők megvalósítani igye-

keztek. Mert például az is csak frázis, hogy megszűnt s ma már nincs jobbágyság. Igen is van. Az 1848. IX. t.-c. csak a Mária Terézia-féle úgynevezett urbarialis jobbágyság ügyét rendezte. Az 1853. évi szomorú időkől származó urbéri nyílt parancs, mely az említett törvény végrehajtására adatott ki, a majorsági és kuriális zselléreket meghagyja és ezekre nézve az 1836. évi jobbággyellenes törvényhozás rendelkezését mondja ki továbbra is érvényesnek. Ezek a szerencsétlen rendi heloták még máig is nagy számban vannak az ország északnyugati és délkeleti részén, sőt az alföldön is; ma is (pld. a turócmezei Pribóc községben) 50—70 napi ingyen munkát kell teljesíteniük; az ezen kívül eső szabad napjaikban pedig kötelesek földesuraiknak 80 fillér férfi, 40 fillér női napszámért szolgálni. Csoda-e, ha ez az állatilag kiuzsorázott tömeg a 60-as években nyílt lázadásban tört ki? És nem szégyen-e, hogy az ezredévi magasztos ünnep zajában készült 1896. évi XXV. t.-c. továbbra is a földesurak önkényes tetszésére bizza a majorsági és kuriális zsellérség válságát? Hogy pedig a jobbágyság maradványai még napjainkban is bőven tenyésznek, erre nézve szolgáljon bizonyítékul a következő eset: A sárosmezei Kükemező község majorsági zsellérbirtokosainak küldöttsége az 1911. év végén Bécsben azért kereste fel ő felségét, hogy rendelje el azoknak az urbéri szolgálatoknak megváltását, amit Bánó Miklós cs. és kir. kamarásnak 1848. előtti módon ma is teljesíteniük kell.

Avagy nem kigunyolása-e és visszafejlesztése-e az 1843-ban elhínt demokratikus haladásnak, hogy a kiegyezés utáni husz év alatt annyi hitbizományi kötött birtok keletkezett, mint amennyi a rendi társadalom utolsó 183 éve alatt; vagy hogy ez a kötött birtok a múlt század 3 tizedében 463,000 katasztrális holdról 2,400,000-re szaporodott. Kérdem: megengedhető-e ez egy jogállamban, melynek a jogegyenlőség a bázisa? És nem természetes-e, hogy ilyen ijesztő feudális birtokrend mellett, az aránytalan terheket nem bíró kisbirtokosság rohamosan megy tönkre, kívándorolni kényszerül s feltűnő mérvben terjed a fajunk szaporodását sorvasztó egyke? Napjainkig több mint másfél millió munkáskéz vándorolt a tengerentúrra. Csoda-e, ha egyre pusztulunk és veszünk s mint oldott kéve, széthull nemzetünk?

Ha a negyvennyolcadiki demokrácia egyik liberális főrendi vezére, a nagy Wesselényi ezeket látná, bizonyára megismételné híres nagykarolyi fenyegetését:

„Oligarchák, emlémben tartásatok ez órát és emlémben engem, ha majd lépéseitektől kényszerítve, a számosabb nemesség az adózó népet kapcsolja magához és javaitok nagy kiterjedésén velük együtt osztotok!”

Igy hordozunk sok százados sebet, Keblünk soha be nem gyógyulhatott, Mérget kellett mindenkor innia, Ki szeméinkre önte balmzsamot, Valami rossz szellemről származánk! Isten csodája, hogy még áll hazánk!

(Petőfi.)

Mindezeket csak azért dobtam a mai ünnep perzselő dícsőségébe, hogy némileg nyilvánvalóvá tegyem, hogy nemzeti életünkben újra elérkezett az idő teljessége egy márciusi megváltásra. Ismét szükség volna a hazaszeretet önfeláldozó mintaképeire, Kossuthokra, Széchényiekre, Wesselényiekre, akik megtudnák érteni a nemzet nagy panaszát s keblükre tudnák igaz testvérként ölelni a kivándorolni kényszerült bus szívvű földnélküli jánosokat, a nyomorúságukat alkohollal derítő jogtalan proletárokat. Mert hát, miért hazátlan bitangok ezek? Csak azért, mert ebben a hazában a dolgozó népnek nem jut föld. Mert a renyhe magyar Pilátusok vagyoni érdeke ugy kívánja, hogy ebben az elátkozott országban a kultúrát kétszerannyi korcsma, félannyi iskola szolgálja.

A jelent dícsőtő szolgáló tehát nemuljon el, mert hazug álcmlátás. De annál inkább keljen szárnyra s életrekeltőbben, mint valaha — mennydörögjön végig a kis magyar ugaron az a régi lelkes dal:

„Kossuth Lajos azt üzenté” . . .

Azután tekintetek Arad felé . . . Annak a Tizenháromnak mártir-emlékével fessétek ősi

vörvörösre az új harcok zászlóját és írjátok rá megtántoríthatatlan rendületlenséggel, lángbetűkkel, a Ma legszebb márciusi jellegét: Eljen, éljen, éljen — a demokratikus szabad Magyarország!

A beszéd után P. Szűcs Imre Abrányi Emil alkalmi költeményét szavalt el messzezsengő, érces hangon, nagy hatással.

Az ünnepséget a tűzoltó zenekar Rákóczi-indulója zárta be.

A délelőtti folyamán a gimnázium ifjúsági önképzőkörre is ünnepélyt rendezett.

Este fényes kivilágítás volt, a tűzoltózenekar pedig fáklyásmenettel járta be az utcákat.

Nagyközség-e, avagy város?

Szilágyosmlyó város közönségét pár napja e kérdés foglalkoztatja, e lapban is ismertett azon mozgalomból kifolyólag, melyet több városi polgár indított városunk nagyközséggé való átszervezése iránt.

Minthogy e mozgalomban résztvevő adófizető polgárokat egyik közpénzen élő városi tisztviselő nem áttolja lapjában meggyanúsítani azzal, hogy ez a mozgalom csak újabb hajsza a polgármester ellen, — indít arra, hogy e kérdéssel tárgyilagosan foglalkozva, visszatartsunk minden gyanúsítást.

A nagyközséggé való átalakulás eszméje nem új városunkban, az évtizedekkel ezelőtt is és mindannyiszor beszéd tárgya volt, midőn a város ügyei kátyuba jutottak. Azonban ezen évek előtti mozgalomnak nem volt létjogosultságuk, nem volt az a kegyetlen kényszer által elélt kérdés; mert míg egyfelől a város adminisztrációs évi költségei alig kerültek, vagy haladták meg a 30,000 koronát, addig az adózó polgárság terhe 25—35% pótdótt tett ki csak, másfelől pedig a kereseti viszonyok jobbák, a megélhetés pedig jóval könnyebb volt. Minthogy a nagyközség évi adminisztrációja is megközelítette volna az évi 30,000 koronát, indokolatlan lett volna a városi autonómiairól való lemondás.

Az évek előtti helyzet azonban most igen megváltozott. Nehéz a megélhetés, pangó ipar és kereskedelem, nincs keresetforrás, nincs hitel s a teljes gazdasági krízis előtt áll, vagy küzd vele az adófizetők legnagyobb része. Iparosaink, kereskedőink már-már alig bírják a terhet s a város más adófizetői is erejükben megroppanva, küzdenek a létért.

Nyomorúsággal küzdünk a mindennapi kenyérért, senki sem jön segítségünkre. Városunk lakosságának egy részét az árvíz sújtotta, más részének földje évi termését semmisítette meg a sok eső s a sok csapás között még megmaradt ingó vagyonkáját dobra verik a város tehetetlen gazdálkodása folytán kivetett magas pótdórt. A megélhetés helyzetképe ma ez. Most lássuk, hogy alkalmazkodik a város vezetősége e sivár helyzethez.

1906-ban, tehát 7 évvel ezelőtt, 33,000 korona körüli összegbe kerültek a város adminisztrációs költségei, — ma arra 119,000 korona kell. Közel 30,000 koronával több, mint tavaly és majdnem 35,000 koronával több, mint 2 éve. (Társadalmunk vezetőségének egyik

* Nem vagyunk ugyan a cikk írójával az ezen tárgyra vonatkozó közlemények egész tartalmára nézve mindenképpen egy véleményen, — de mégis közreadtuk azokat minden változtatás nélkül, mert nagyobb szolgálatot vélünk tenni a köznek azzal, ha a mozgalomhoz tartozók gondolkodását és célját a közreadással a maga valóságában tárjuk a közönség elébe, mintha elzárnók előlük a nyilvánosság útját.

Erős meggyőződésünk, hogy a város lakossága bármint irányban való közóhajtásának — amennyiben azt fennálló törvényeink, vagy az adózók anyagi ereje megengedik — előbb-utóbb teljesednie kell, vagy a városi jelleg fenntartása, vagy a nagyközséggé alakulás irányában. A megindult mozgalmat elfojtani nem tanácsos, de nem is lehet.

Azonban akár az egyik, akár a másik irányban foglaljon is valaki állást, az ügy érdemével komolyan és tárgyilagosan kell foglalkozni és senki ne keressen — mint lapunk más tárgyu közleményeinél is már oly sok ízben tapasztalhattuk — mindég csak személyes motivumokat, — hanem foglalkozzék magával a város közérdekével, gyanúsítás és elfogultság nélkül.

kiváló tagjától hallottam, hogy az adózó polgárság e mozgalmát annyira lebecsülő egyik városi tisztviselő, mióta tisztviselőnek megválasztották, egyebet sem csinált, mint a fizetések felemelését forszírozta ki.)

Tehát ma a városi szervezet fenntartása 119,000 koronába kerül, 86,000 koronával többbe, mint ezelőtt 7 évvel. Minthogy azonban a város ingatlanai és javadalmái csak 95,000 koronányi jövedelmet hajtanak, elértük azt a pontot, hol a városi szervezet fenntartására maga a város összes jövedelmei fedezetet nem nyújtván, a rendszer önmagát élte ki.

Mit tett azonban e rendszert körömszakadtig védő városi tisztviselő, vagy maga a polgármester ur annak megtartása érdekében? — Semmit; de mindent arra, hogy a polgárság, az adófizetők közönyükből felriadjanak és ha másként nem, e rendszer megszüntetése, a városi jelleg feladása árán is rázzák le magukról azt az élődi rendszert, mely ma már nemcsak az összes városi jövedelmeket; de e város lakosságának életerejét a maguk önző céljaira kisajátítani, megtartani igyekeznek.

Avagy nem-e arra vall a folytonos törekvés új állások kreálására, a fizetések emelésére? Pedig a legegyszerűbb gazdasági elmélet is azt tanítja: ne költs többet, mint amennyi a jövedelmed. Nálunk azonban az ingatlan jövedelme nem irányít; hisz a pótdótt hozadéka megmérhetlen.

Nem mi adófizetők rugjuk ki lábunk alól a városi jelleget; de azok járatták le, kiket azért fizetünk, hogy dolgozzanak s ahelyett némelyike lapot szerkeszt s hivatalos idő alatt is, melyben a békétlenkedő adózó polgárokat ledorongolni nem áttolja.

Hogy a városházán egymástól dolgozni nem tudnak (érsd alatta csak szorosan a közgazgatást), mi sem bizonyítja jobban, hogy a városi közigazgatásnál 7 fogalmazói állás van s a 35 községet számláló szolgabírságnál pedig csak 4.

Szilágyosmlyó járásának 35 községe pedig föltétlen bizonyossággal több dolgot ad, mint a város adminisztrációja.

Azonban ott értenek az adminisztráláshoz és tudnak dolgozni is.

Az a száraz, való tényállás, melyet a legkihívóbb módon rugdalódzó lapszerkesztő tisztviselőnek sincs módjában megcáfolni, hogy a városi jelleg ma csak 80% pótdóttal tartható fenn, — minden e város sorsa iránt érdeklődő gondolkodóba kell ejtsen. Lehet-e szó e rendszer mellett fejlődésről — meggyőződése, hogy nem lehet. Nem lehet pedig azon egyszerű okból, hiányzik hozzá az anyagi eszköz, a „pénz.” E fejlődést előmozdító tényezők pedig, melyet bármi áron meg kell csinálni, városrendezési terv készítése s annak fokozatos végrehajtása, vízvezeték, csatornázás létesítése, Krasznaszabályozás, középületek emelése, színház, közvágóhid, közkórház, városház építése, esetleg kaszárnya építése, stb.

E felsorolt tényezők azok, melyek létesítése csak részben legalább, de fejlődést biztosít. E mostani gazdálkodás és rendszer mellett vajon mi valósítható meg — semmi. Hisz már a jelenlegi adósság rendezésére is moratóriumot kért a város tanácsa s honnan, miből fedezhetné ezen legalább 1,000,000 korona befektetést igénylő tőke kamatterhet. Melyik tehát az öngyilkoshoz vezető út, kérdés, az melyet most követ a város, mely a teljes kizsároláshoz vezetett s ma már fizetéseképtelen s a fejlődést biztosító egy szemernyi ellenértéket nem ad, — avagy a mozgalmat megindító, melyiken lerázni lehet a fejlődést akadályozó, tehetetlenségében életerejét kiszívó rendszert, akár nagyközséggé való átalakulással, — akár városi jelleg megtartása, — de e rendszer lerázása árán.

A nagyközséggé alakulás esetén annak adminisztrációja évi 30,000 koronából fényesen kitélik. A mostani adórendszer mellett évenként 80—90,000 korona volna fordítható beruházásokra. Szédületes összeg, mely évenként fordítható lenne a fejlődésre s ha csak 10 éven keresztül nélkülöznek a városi jelleg, játszi könnyedséggel létesíthetnénk mindazon dolgokat, a melyről most még csak álmodni sem lehet.

Ez lenne-e az az öngyilkosság, melytől óva intenek. A bilinosbevert gazdasági erő

felszabadulása veszélyeztetné talán az ipart, a kereskedelmet? Ha a közjövödelmek egy része és a közszolgáltatás felszabadul és az fedezetet nyújt az alkotásra s ha a középületek emelése, közművek létesítése által keresethez jut a város lakossága, — s az így pezsdülő élet vajjon nem-e egészségesebb lenne még nagyközségi keretben is, mert ez a cifranyomoruság, melybe a drága pénzen fizetett tisztviselők tehetetlensége belesodort és kötve tartani még piszkolódás árán is igyekszik.

Nem az és nem mi vagyunk a város ellenségei, uraim, — hanem ellensége az a tanácsadó, aki e rendszer mellett s ennek megtartásán igyekszik.

Nem inditunk mi hajszát jólelkű polgármesterünk ellen, azt csak a személyeskedő gyanúsító mondhatja; de igenis hadat izenünk e tespedő rendszernek s ha nem tudják, vagy nem akarják megértetni, hogy a hiba a vezetésben van s ha hiába hozatnak az 1912. évi január 4-én tartott közgyűlési határozatok, melyben a képviselőlet maga kimondja bizalmatlanságát s ha akkor, mikor mindezek zsebre vagatnak és tovább sanyilódik a város abban a tehetetlenségben, melyből maholnap csőd szélre jut, — s ha a város képviselőlete bár látja, tudja és ismeri a baj okát, — nem ismétli meg bizalmatlansági nyilatkozatát és nem szakít e rendszerrel, ne csodálkozzék senki, ha megmozdul az adózó polgárok nagy serege, tömörül és szervezkedik, hogy lerázza magáról a fejlődést akadályozó rothadt rendszert, helyet adni új erőknak, esetleg új rendszernek.

Meggyőző érvet e mozgalom ellen és nem piszkolódó gyanúsítást, — álljon elő az, ki megelégedett, az adózók közzül, érvet érv ellen küzdjünk, — de a ki piszkos fegyverekkel gyanúsít, ügyünknek nem árt, — de önmagát gyalázza, még saját polgármesterének sem válik hasznára.

R.

A SZILÁGY SOMLYÓ

politikai lap

— előfizetési ára: —

Egész évre . . . 8 K. Negyedévre . . . 2 K.
Fél évre . . . 4 K. Egyes szám ára 20 f.

Megjelenik minden csütörtökön.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Kuriai birói kinevezés.** A zilahi kir. törvényszék elnökének, Benkő Józsefnek a király a kuriai birói címet és jelleget adományozta. Benkő József hosszú időn keresztül szolgált az igazságszolgáltatás ügyét s úgy birói, mint adminisztratív tevékenységével a kitüntetést a legnagyobb mértékben kiérdemelte. Az új kuriai birót tisztelői nagy számban keresték fel szerencsekívánataikkal.

— **Áthelyezés.** Kerekes Gyula Máv. főellenőr, szilágysomlyói állomásfőnököt a debreceni üzletvezetőség Munkácsra főpénztárossá helyezte át.

— **Kinevezések a postánál.** A kereskedelemügyi miniszter Aszalay József segédellenőrt posta-távirda ellenőrré nevezte ki, — Csűrilla József posta-segéd tisztet egy fizetési osztályllyal előléptette.

— **Változások a bíróságnál.** Az igazságügyminiszter a szilágysomlyói birói kar egyik szimpatikus tagját, Rózsa Lenci kir. járásbirót a krasznai járásbirósághoz, dr. Poosz Henrik krasznai járásbirósági jegyzőt pedig a zilahi kir. törvényszékhez helyezte át. Dr. Virágh Géza zilahi kir. törvényszéki joggyakornokot a krasznai járásbirósághoz jegyzővé nevezték ki.

— **Kinevezés.** Müller Miksát, a zilahi államépítészeti hivatalhoz beosztott mérnököt főmérnökké nevezték ki.

— **Antal Iván bucsuja.** Szilágysomlyói főispáni titkárát, az országzszerzte ismert poétát: Antal Ivánt tudvalevőleg a belügyminiszteriumba hívták be. Most szombaton vett bucsut a zilahiaktól, bucsuvacsora keretében, melyet tiszteletre barátai rendeztek a Vigadóban. Résztvettek a bucsuvacsorán dr. Kaizler György ny. főispán, Török István alispán, Balogh Győző táblabíró, Balázs Árpád, a népszerű zeneszerző, Antal Iván verseinek megzenésítője, — kívülők a vármegye egész tisztikara s még vagy hatvan Zilah város társadalmának tagjai közül. A reggelig tartó kedélyes hangulatu bucsuvacsorán számos felköszöntővel éltették a bucsuzó főispáni titkárt. Péchy Imre főispán üdvözlő táviratot küldött.

— **Március 15. Szilágynagyfaluban.** Lelket gyönyörködtető ünnepség volt Szilágynagyfaluban március 15-én, hol 9 órakor a templomban gyönyörű, magas szárnyalású imát mondott Kovács Albert ref. lelkész. Az iskolás gyermekek tanítók vezetése mellett jelentek meg. A templomból a piactérre vonult az apró polgárok hosszú sora, élükön az ifjúsági dalárda, Nagy Lajos ref. kántor vezetésével. Az ünnepet program szerint a dalárda a Himnusz-szal kezdte meg, majd Kovács Albert ref. lelkész méltatta a nagy nap emlékét, intvén a polgárokat a haza iránti önzetlen szeretetre. Az ünnepi beszéd után a dalárda adta elő a „Riadó” dalt, majd Benedek Mihály szavalt s ennek végeztével a dalárda a Szózatot énekelte s ez után az ünnepség véget ért. Este pedig a dalárda az ő lankadni nem tudó, ügybuzgó, lelkes karnagyával, Nagy Lajos kántorral lámpionos menetet rendezett s így keresték fel azokat, kik a dalárdának hű pártfogói. — Ez uton is köszönetét fejezi ki a dalárda azoknak kik ajándékaikkal kedvessé és kellemessé tették e nagy nap emlékét.

— **Március 15. Ippon.** Ippon az ifjúsági egyesület s dalkör rendezésével lélekemelő ünnepély tartatott március 15-én. Az esti órák beálltával népesedni kezdett a piactér, mely 7 órára már zsúfolásig megtelt lelkesedő közönséggel. A jól szervezett s vezetett ifjúsági dalkör a gazdakör udvaráról fáklyák világítása mellett indult el hazafias dalok éneklése közben a piactérre, hol a szavalók és szónokok számára pompás emelvény állott. Az ünnepélyt a dalkör által énekelte Himnusz szívreható akkordjai vezették be, mely után nt. Juhász György ref. lelkész mondott finom, átgondolt, tartalomdus megnyitó beszédet. A 14. program-pont keretében ügyesen, tetszetősen s hatásosan szavaltak az ifjúsági egyesület tagjai, névsorszerint: Borzasi Ferenc, Borzasi Sándor, Nagy Bálint, Bócsa Juliánna, Csepei Zeuzsánna és Bozsoki Katalin, míg Sajti Gyula, egyesületi tag, az ünnepély jelentőségét ismertette csinos beszédben. Az egyes szónoklatok és szavaltatok közeit az ifjúsági dalkör töltötte be az ügyesen betanult hazafias dalok éneklésével. Az ünnepélyt nt. Juhász György lelkész zárószavai s a dalkör által énekelte Szózat lelkesítő hangjai rekeszték be mely után a hazafias érzéstől felkelésült közönség, a dalkör gyönyörű énekeitől kísérve, fáklyás világítás mellett, bejárta a község — ugyszólván pazarul kivilágított ablak-sorok között elnyuló — utcáit. Az ünnepély a közönség lelkiületére mély hatást gyakorolt.

— **Gyászrovat.** Pethe Lidia előbb Pataky Sándor ref. lelkész, utóbb Kovács Mihály föld-birtokos özvegye életének 90-ik, második özvegységének 32-ik évében folyó hó 11-én végelgyengülésben elhunyt Szilágycsehben. Temetése a ref. egyház szertartása szerint folyó hó 13-án d. u. 4 órakor ment végbe. Az elhunyt matrónát Pataky József és neje Kovács Zeuzsánna, mint fia és menyje. Kovács Sándor, Kovács András, Kovács Ödön és Kovács Károly mint az elhunyt második férjének gyermekei s ezeknek nejei, gyermekei és unokái, Beseneci Hermína férj. Kovács Mózesné, Verestói Emma férj. Bihfalvi Zsigmondné és Verestói Erzsébet mint az elhunyt testvérének gyermekei gyászolják.

— **Színesházasság.** Ozáko Mici, a nagy-károlyi színház volt tagja és Szendrő Gyula, a szatmári színtársulat tagja — mindketten jóismerősei a szilágysomlyói színházlátogató közönségnek — március hó 16-án házasságot kötöttek a szatmári anyakönyvi hivatalban.

— **Sarmaság község állami elemi iskolája** építésére a vallás- és közoktatásügyi miniszter 10,000 korona állami segílyt engedélyezett.

— **Közgyűlés.** A szilágysomlyói ipartestület évi rendes közgyűlése múlt vasárnap, a tagok csekély számban való megjelenése miatt elmaradt. A gyűlés — tekintet nélkül a megjelentek létszámára — március hó 24-én délután 2 órakor a színház helyiségében lesz megtartva, melyre az ipartestület tagjai ez uton hivatnak meg.

— **Apolló-mozi.** Minden szerdán, szombaton este, vasárnap délután és vasárnap este előadás. Minden előadáson teljesen új, elsőrendű műsor.

— **Ref. lelkészek korpótléka.** A szilágysomlyói egyházmegyében korpótléket kapnak az 1913. év első felére az államtól: Magyary István, Molnár Gyula, Botka Károly, Gáspár László, Juhász György, Szilágyi János, Rácz Péter, Ferenczi Endre, Visky Pál, Paulay Győző, Mátéka József, Török Ferenc, Ignác Márton, Nagy Lajos, Tamás László, Székely Sándor, Kecskeméti Kálmán, Tóth György, Józsa Gyula, Bod László, Ferenczy Gyula 400—400, Erdélyi László, Kovács Sándor és Kőpeczi Károly 200—200 K. — A konventtől K. Nagy Elek, Kovács Zsigmond, Máthé Samu, Zsigmond László, Bartha Dezső 400—400, Kádár Imre, Kádár Géza 200—200 K-t; — részben az államtól, részben a konventtől Bedő András 108.78—191.22, Pócsik János 273.28—126.72, Bartha M. 370.51—29.49, Kusztós Gyula 248.46—151.54, Vass Lajos 292.14—107.86, Borbély Sándor 344.36—55.64, Versényi Miklós 388.15—11.85, Fejér Ferenc, 200—200, Kovács Albert 183.35—216.65 K-t. Az említett összegeket az erdélyi ref. egyházkerület pénztára március elején folyósítja.

— **Most folynak** iskoláinkban a szegénysorsú tudósbetegek részbe az iskolai gyűjtések. Meleg szeretetbe ajánljuk tanítóinknak ezt az iskolai szép missiót. Had gyűljenek össze az irgalomnak fillérei. Legyen jelszavunk: Mentsük meg a tudósbetegeket.

— **Új vasúti kocsik a Szilágysági vonalon.** Egyre nagyobb és nagyobb elégedetlenséget szült az utazó közönség körében, hogy a Szilágysági h. é. vasuton csak holmi régi Noé bárkájához hasonló vasúti kocsikban kellett rázatnunk magunkat, a melyekre felmászni is valóságos tornászati mutatványnak beillő erőlködés után lehetett. Most aztán végre a felfelujuló panaszok meghallgatásra találtak és a mint örömmel jelenthetjük, a folyó évi március 1-től teljesen új modern vasúti kocsik közlekednek a Szilágysági helyi érdekű vonalon is. Hálásak is vagyunk érte a figyelmes vasúti igazgatóságnak, a mely nem tőle függő okok miatt utaztatott eddig is bennünket az özönvíz előtti menykőnagyság és kényelmetlen vasúti kocsikon.

— **A nőszülési tilalom felfüggesztése.** A H. M. rendelete a nőszülési tilalmat nemcsak az állításköteles sorban levő, hanem a 18, 19 és 20 éves ifjakra is megszüntette. Mindenki, aki a 18 évet elérte, engedély nélkül nőszülhet, — házassága kihirdethető. A már besorozott és tényleges szolgálati kötelezettségüknek még eleget nem tett hadkötelesek ellenben csak az ezredparancsnokságnak engedélyével nőszülhetnek.

Sirolin
"Roche"
orvosilag ajánlva a légzőszervek
mindennemű megbetegedése ellen,
tüdőbetegségek,
gégehurut,
szamárhurut,
gyermekgörcvélkórja ellen.
Kapható minden gyógyszerárban.
Egy üveg ára 4 korona.

— **Az ipartestület helyiségei.** Közlöttük a Szilágyosomlyó mult számában, hogy a város gazdasági bajainak megbeszélése végett értekezlet volt az Ipartestület helyiségeiben. Az ügyvel kapcsolatban Szabó György ipartestületi elnök a következő levelet küldötte be hozzánk:

Tekintetes szerkesztő ur!

A „Szilágyosomlyó Ujság” e hó 16-iki számában egy névtelen közlemény jelent meg, állítólag több iparos küldte volna be a nevezett lap szerkesztőjének, melyben testületünket azzal vádolják, hogy politikai pártmozgalmat rendezünk hivatalos helyiségeinkben. Minthogy ezen állítás alkalmas arra, hogy a hiszékeny olvasót megtéve, szükségesnek tartom kijelenteni, hogy e közlemény nem egyéb pusztán koholmányból és rágalmából.

A vezetésem alatt álló testület pártpolitikai célokat soha sem szolgált és most sem szolgál. Az említett kérdéses értekezlet nem politikai, hanem testületünk tagjainak gazdasági érdekeit megvitató oly összejövetel volt, mely a multban is és a jövőben is mindenkor, mikor városunk iparosainak társadalmi szervezése, gazdasági érdekei szolgálatára megkívánta, rendezni kötelességünknek ismertük.

A testület helyiségében e hó 12-én én hívtam össze a testület tagjait értekezletre mint adófizető polgár s nem mint testületi elnök. Ez és minden értekezletünk, vagy hivatalos gyűlésünk nyilvános, arra szívesen látunk bármikor mindenkit, kiket ügyünk érdekel. S ha ily gazdasági érdekeket szolgáló testületi tagok értekezletén nem iparosok is megjelentek, azon csak örvendünk, mert azt látjuk belőle, hogy mozgalmunk más társadalmi rétegekben is visszhangra talált. Mi titokban nem dolgozunk s ha működésünkben bárki kifogást talál, vagy alapszabályellenes dolgot lát, bátran szembe nézünk a váddal. A névtelen rágalmazók vádjait pedig visszautasítom. Vagyok tekintetes szerkesztő urnak fenti közleményt közzé tételeért kérve kész hive Szilágyosomlyó, 1913. március hó 18. Szabó György, ipartestületi elnök.

A magunk részéről a levélben foglaltakhoz csak annyit teszünk hozzá, hogy az ipartestület vezetéségét nem gáncs, de dícséret keil hogy illesse azért, hogy helyiségeit közérdekű ügyekben összehívott értekezletek tartása végett rendelkezésre bocsátja.

— **Pályázatok.** A zilahi járáshoz tartozó szilágyballai körorvosi állásra 1913. május 15-ig, — a krasznai járáshoz tartozó felsőszéki körjegyzőségben megüresedett segédjegyzői állásra 1913. április 5-ig, az illető járás főszolgabírójához írásban benyújtandó kérelemmel pályázat van hirdetve.

— **Pórljárt ácslegény.** Alaposan felöntött a garadra vasárnap este Szántó Béla ácssegéd a Nánán-féle kocsmában. Ittas állapotában garázdálkodni kezdett, bántalmazta a korcsmáros családját s a korcsmában időző többi vendéget s revolverrel fenyegetőzött. Nagy nehezen sikerült végre távozásra bírni s néhány Rózsa-utcabeli ismerőssel hazafelé indult. Utközben is folyton kötekedett kísérel. Majd elváltak egymástól. Később gondolt egyet az ácslegény, elbotorkált Nagy István Rózsa-utcai lakása elé s beverte a ház egyik ablakát. A tréfa azonban rosszul sült el: Nagy Istvánnak egy néma fia ijedében baltát ragadva kirohant a házból s a csendzavaró arcán a baltával súlyos sebet ejtett. A pórljárt ácslegényt a zilahi közkórházba szállították.

— **Mit csináljunk a talált hivatalos lég-gömbökkel.** A magasabb légkörökben való tudományos vizsgálódás céljából felbocsátott léggömbökkel leszállásukkor való elbánásra nézve a m. kir. belügyminiszter a törvényhatóságokhoz, rendeletet bocsátott ki, melyben arról értesíti a közönséget, hogy a magasabb légköröknek tudományos kutatása céljából külföldi államokban követett eljárásokhoz hasonlóan a m. kir. földmívelésügyi miniszter fenntartása alatt álló m. kir. orsz. meteorológiai és földmágnességi intézet 1913. évi január hó 1-től bizonyos meghatározott napokon önjelző műszerekkel ellátott léggömböket (ballon sondes) bocsát fel, amelyek nagy magasság elérése után leereszkednek és pedig 200—300 km. körzeten belül. Az e részbeni kísérletezések

eredményre csak akkor vezetnek, ha ezen készülékek, melyek a levegő fizikai állapotát automatikusan felrajzolják, feltaláltatnak a találó részéről mindennemű megrongálástól megóvatnak és a felbocsátó helyre vissza is küldetnek. Ha valaki tehát ilyen műszert talál, a műszer kosarát és a ballon maradványokat a legnagyobb gonddal helyezze biztonságba és az intézetet „Meteor Buda” című távirattal a leletről értesítse. Erre az intézet a műszerkosár, illetőleg ballon maradványok beküldésére ládát és zsákot küld. A megtaláló 20 korona jutalomban részesül, melyet a felmerült távirat és szállítási költséggel együtt a meteorológiai intézet fizet ki, ha a megtaláló a kosárhoz erősített levélben foglalt utasítás értelmében jár el. A megtalált tárgyak visszatartása, kíváncsiságból való kibontása, vagy szándékos megrongálása, mivel állami tulajdonról van szó, a büntető törvények súlya alá eső cselekményt képez.

— **500 cigaretta egy óra alatt.** Azok, akik maguk töltik cigarettájukat s így jól ismerik a cigarettacsinálás unalmas és időrabló voltát, bizonyára örömmel fogják e sorokat olvasni. Egy angol mechanikus elmés szerkezetű gépet talált fel, melynek segítségével 500 cigarettahüvelyt lehet egy óra alatt megtölteni. A találmányra Radó Béláné kassai dohánytözséje kapta meg az egyeduralmas jogot. A gép ára 5 korona s kapható 2, 3 és 4-es számú nagyságban. A gyorstöltő cigarettagépet Radó Béláné dohánytözséje tulajdonos (Kassa, Deák Ferenc-utca 18.) utánvét, vagy az összeg előzetes beküldése mellett küldi szét.

— **Egy tanító ellen.** Több fővárosi és vidéki lapban egy közlemény jelent meg a napokban. A közlemény szerint Biharvármegye tanfelügyelője jelentést tett a közigazgatási bizottság előtt arról, hogy több román felekezeti tanító kötelességeinek nem tesz eleget, sőt nemzetellenes agitációkkal, izgatással foglalkozik. Ezek között volt felemlítve Sírág V. Péter közs. iskolai ig. tanító is. A közleményt illetőleg Sírág V. Péter nyilatkozatot küldött be hozzánk, melyben tiltakozik a gyanúsítás ellen. Előadja, hogy 19 év óta működik nemzetiséglakta vidéken, de hazafiságát soha senki kétségbe nem vonta. Izgatással soha nem foglalkozott s annál kevésbé foglalkozik most, amikor betegsége miatt kapott 6 hónapi szabadságát jórészt az ágyban kénytelen eltölteni. Előadja egyszersmind azt is, hogy a rágalmakat szomszédja: Bogdán János szobafestő bosszúból terjeszti ellene s hogy Bogdán rágalmait ellen s büntetőbírárság előtt keres oltalmat.

— **Betiltott konzerváló szer.** A m. kir. belügyminiszter az „Acetán” nevű, hangyasavat tartalmazó szernek élelmi és élvezeti szerek készítéséhez való használatát rendeletileg tiltotta, mert a hangyasav az egészségre nagyon ártalmas. A rendelet ellen vétők, kihágást követnek el és 15-napig terjedő elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettnek.

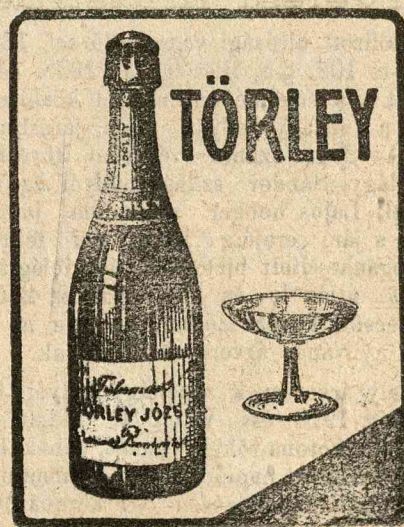
— **A „Háztartás” Könyvtára.** A magyar gazdaszönyök régi vágya teljesedett a „Háztartás” könyvtárának megindulásával. A „Háztartás” Kürthy Emilné, ezen országosan népszerű szaklapja, 18 év óta a háztartási tudnivalók olyan szédületes sokaságát közölte, hogy ezek áttekintése évfolyamainak a könyvtárra gazdagított kötetekben ma már lehetetlen. Kellet egy könnyen kezelhető, s mégis tartalmas, gyűjteményről gondoskodni, melynek minden egyes kötetében, hosszas keresés nélkül, megtalálják a nők azt, a mire épen szükségük van. Erdős József a „Háztartás” kiadótulajdonosa fölismerete ezt a hiányt, s Kürthy Emilné szerkesztésében megindította a „Háztartás” Könyvtárát, melyből eddig husz számot bocsátott a gazdaszönyövilág rendelkezésére. E csinosan kiállított kötetek tartalma: 1. Hus- és bőjt levelek. 2. Levesbe való téaszták és egyebek. 3. Különféle előételek. 4. Tojás ételek. 5. Marha-, borju- és sertéshus ételek. 6. Szárnyasok és szárnyas vadak. 7. Nyul-, őz- és egyéb vadhusok. 8. Halak elkészítése. 9. Különféle főzelékek. 10. Gyúrott és kifőtt téaszták.

11. Elesztős téaszták és rétesfélék. 12. Torták könyve. 13. Sós és édes mártások. 14. Edességek és cukorkák. 15. Vegyes sütemények. 16. Különféle italok. 17. Jóízű kenyér sütése. 18. Fagylaltok, kocsonyák, krémek. 19. Gyümölcs befőzés. 20. Zöldség, uborka, stb. eltar-tása. A felsorolt címek fölmentenek minden magyarázás alól. A falusi, polgári és főri konyha minden szükségletét kielégíti e 20 könyv. Receptjeinek utasításait a kezdő gazdaszöny is követheti, viszont a tapasztaltak is bőségesen találhatnak bennük jóízű, új ételek szakavatott leírását. Reméljük, hogy az érdekelt hölgyek meleg pártolása lehetővé teszi, hogy a „Háztartás” Könyvtárának első sorozatát mielőbb a második kövessse. Ezt annál is inkább várhatjuk, amennyiben egy-egy kötet ára mindössze 20 fillér. — Mind a husz kötetet 4 kor. beküldése ellenében bérmentve küldik. Megrendelésnél elegendő a szám jelzése. Megrendelhető a „Háztartás” Magyar Asszonyok Lapja kiadóhivatalában Budapest, VI., Eötvös-utca 36.

— **A ragadós állapotbetegségekről a „Földmívelési Értesítő” Szilágyvármegyére vonatkozólag a következő kimutatást közli: tasnádi Er-szöllős; zilahi Debren p. — Veszettség: szilágyosomlyói Márkaszek. Rühkór: krasznai Krasznafüzes ló; szilágyosehi Alsóberekcső ló, Alsószivágy t. ló; tasnádi Tasnádbajom ló, Tasnádcsány ló, Tasnádszántó t. ló, Tasnádszarvad ló; zilahi Egregypósa ló. — Sertés-orbánc: krasznai Krasznahorvát. — Sertés-vész: szilágyosomlyói Kémer p., Szilágypercsen 2 u., zilahi Szilágykövesd; zsisói Zsisó t.**

— **A „Vasárnapi Ujság” március 16-iki száma pompás kivitelű képekben közli az utóbbi napok nevezetes eseményeit: Gróf Andrássy Dénes temetését, a Magyar Földhitelintézet jubileumát, a Nemzeti Színház ujdonságát stb. Egy igen szép képsorozat magyar művésznöket mutat be otthonukban, egy másik pedig híres szép japáni kerteket. Szépirodalmi olvasmányok: Kvassay Ede regénye Szini Gyula novellája, K. Lippich Elek és Lenkei Henrik verse, egy érdekes francia regény. Egyéb közlemények: Abrányi Kornél arcképe és nekrológja, Rickl Gyula államtitkár arcképe, a most restaurált rom-tokai Szent Pál bazilika képe s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték, stb. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyed-évre öt korona, a „Világkrónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában. (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. szám.) — Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 kor. 40 fillér.**

— **A Nap a magyar ujságírás szenzá-ciója.** Tessék elolvasni és feltétlenül meggyő-ződik róla, aminthogy azonnal konstatálni fogja azt is, hogy A Nap a magyar közönség legked-vebb lapja. A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és törhetetlen szószólója. Főszerkesztő: Braun Sándor Dr. Hajdu Miklós társszerkesztő. Munkatársai: a magyar ujságírás kitünőségei. Példányszáma amerikai ujságsiker: 155.000 példány naponként. Egy szám 6 fillér. Előfizetési ára: Egy é-re 18 K. félévre 9 K. negyedévre 4 K. 50 fillér, egy hónapra 1 K. 60 fillér.

Van szerencsénk szíves tudomására hozni, hogy a helybeli **Köz-gazdasági Bank R.-T. áruosztályát** megvettük és az összes raktáron lévő

fűszer, vas, szövőcéna és rövidárakat
a képzelhető legolcsóbb árban kiárúsítjuk.

Egyidejűleg azonban az áruraktárt tetemesen megnagyobbítva újból felszereljük és állandóan az összes szakmabeli cikkekben nagy raktárt tartunk. Méltóztassék bennünket nb. bizalmával megtisztelni, biztosítjuk a legjobb és legpontosabb kiszolgálásunkról,

kiváló tisztelettel:

KURLÄNDER és ULLMANN R.-T.

Zománcozott kék edényeket mélyen leszállított árakban árusítjuk ki!

Csupák József

aszfalt, beton, műkölépcső és turbina malomépítési vállalata
SZILÁGYOSMLYÓN.

Különleges építési vállalat!

Műkölépcsők méret után, színezés tetszés szerint. — **Műsirkövek** minden színben, ugyszintén **fürdőkádak** és kávéházi márványután-zatu **asztallapok**, egyszerű és mintázattal, ugyszintén **mosdók** is, stb. Konyhák, folyosók, fürdők és előszobák **cementlappal, terracotta-burkolattal**, vagy egyszerű **cementsimitással**. **Gipsz és rabcifalak** felállítása.

Cementlapok állandóan raktáron vannak.

Gazdasági építkezések!

Itató váluk, jászolok, vízmedencék, betoncsatornák cementből készült oszlopok.

Kocsibejáratok és gyalogjárdák **természetes aszfalttal való burkolása**, vastagság tetszés szerint.

Nedves pincék izolálása.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri:

CSUPÁK JÓZSEF.

Lakásom: Mikszáth Kálmán-utca (Bánffy-rét) saját ház.

344—1913. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alólirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a, illetőleg az 1908. évi XLI. t.-c. 79. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szilágyosmlyói kir. járásbírósnak 1913. V. 204. számú végzése következtében dr. Szilágyi Sándor szilágyosmlyói ügyvéd által képviselt Lajos henger műmalom javára 300 korona s jár. erejéig 1913. évi február hó 7-én fogatosított biztosítási és kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 2700 koronára becsült következő ingóságok, u. m. disznók, gépek, nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szilágyosmlyói kir. járásbírósnak 1913. évi V. 204. számú végzése folytán 300 korona tőkekövetelés, ennek 1912. évi október hó 28. napjától 6% kamatai, $\frac{1}{3}\%$ váltódíj és eddig összesen 101 korona 90 fillérben bíróilag már megállapított költségek ere-

jéig a fizetett összeg betudásával az árverés alperes lakásán, Detrehemben leendő megtartására 1913. évi április hó 1-ik napjának déli-
előtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1884. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára elrendeltetik.

Kelt Szilágyosmlyón, 1913. évi március hó 7. napján.

Roska Vertán,
kir. bir. végrehajtó.

Kolozsvári jogi vizsgákra,

Marosvásárhelyi ügyvédi vizsgára

rövid idő alatt eredményre vezető módon előkészít

Dr. Polcz Rezső ügyvéd,

jogiszeminárium és jogalkalmazást tanító
52—52 intézete,

Kolozsvár,

Kossuth Lajos-utca 35.

Telefon: 882.

Telefon: 882.

1181—1912. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alólirott bírósági végrehajtó, az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a, illetőleg az 1908. évi XLI. t.-c. 79. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szilágyosmlyói kir. járásbírósnak 1912. V. 1027. számú végzése következtében dr. Szilágyi Sándor szilágyosmlyói ügyvéd által képviselt Dardrecht biztosító társaság javára budapesti cég javára 160 K 40 fill. s jár. erejéig 1912. évi október hó 31-én fogatosított biztosítási és kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 580 kor. — fill. becsült következő ingóságok u. m.: Wertheim-szekrény és inga-
órák nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szilágyosmlyói kir. járásbírósnak 1912. évi V. 1023. sz. végzése folytán 160 korona 40 fillér tőkekövetelés, ennek 1912. évi február hó 26. napjától járó 5% kamatai, $\frac{1}{3}\%$ váltódíj és eddig összesen 69 korona 90 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig a fizetett összeg betudásával az árverés alperes lakásán: Szilágyosmlyón 1913. évi március hó 28-ik napjának délutáni 6 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1884. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is elfognak adadni.

Kelt szilágyosmlyón, 1913. évi február hó 25-ik napján.

Roska Vertán,
kir. bir. végrehajtó.

340—1912. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alólirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a, illetőleg az 1908. évi XLI. t.-c. 19. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szilágyosmlyói kir. járásbírósnak 1913. V. 257. sz. végzése következtében dr. Nudavary Jenő szilágyosmlyói ügyvéd által képviselt Mojszi Nikuláe halmosdi lakos javára 1420 korona — fillér s jár. erejéig 1913. évi február hó 17-én fogatosított biztosítási és kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 600 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: szarvasmarhák, nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szilágyosmlyói kir. járásbírósnak 1913-ik évi V. 275. számú végzése folytán 1420 korona és eddig összesen 98 korona 08 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, a már fizetett összeg betudásával az árverés Halmosdon (közsegházánál) leendő megtartására 1913. évi április hó 9-ik napjának déli-
előtti 8 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szilágyosmlyó, 1913. évi március hó 11. napján.

Roska Vertán,
kir. bir. végrehajtó.

Értesítés.

Tisztelettel értesítjük, hogy fogyasztó közönségünk kényelmére úgy rendezkedtünk be, hogy palackozott borainkat előleges megrendelés esetén házhoz szállítjuk. Jó minőségű és aránylag olcsó borainkkal már eddig is megnyertük a tisztelt borfogyasztó közönség nagy részének jóakaratu támogatását s ezt a jó kiszolgálás által igyekezni fogunk a jövőben is megérdemelni.

Hogy borainkhoz olcsó és jó borvizet is szolgáltatásunk, felkerestünk egy kitűnő ivóvizet adó, a tenger színe felett 641 m. magasságban levő forrást Hármaspatakon s ezt vegytiszta folyékony szénsavval 4 légköri nyomás mellett telítve hozzuk forgalomba és szintén házhoz szállítjuk.

Árjegyzékünket az alábbiakban adjuk s becses megrendelését kérjük.

12—

Szilágyosmlyói Borértékesítő és Pinceszövetkezet.

Megnevezés.	10 7 5 3½					Megjegyzés.
	deciliter ára fillérekben					
1906. évi aszu bor	500	—	250	150	—	A borospalackért 30 fillért, a vizespalackért 30 fillért, ládáért 6 koronát számítunk fel és ugyanennyit térítünk meg.
1910. évi vegyes asztali	120	84	60	42	—	
1905. évi Moni-féle aszu	8—	—	4—	250	—	
1907. évi asztali bor	140	98	70	49	—	
1910. évi rizling bor	130	92	65	46	—	
1908. évi rizling bor	150	105	75	52	—	
1910. évi Schiller	120	84	60	42	—	
Kristályviz	10		6		—	

MEGHIVÓ.

A „Lajos” hengermalom és Villamosmű Részvénytársaság

I. évi rendes közgyűlését

Szilágyosmlyón, a Közgazdasági Bank részvénytársaság tanácstermében

1913. évi március hó 30. napján d. e. ½11 órakor

tartja meg, amelyre a tisztelt részvényeseket van szerencsénk meghívni.

Az igazgatóság.

A közgyűlés tárgysorozata:

- 1) A közgyűlési jegyzőkönyvet hitelesítő 3 tagú bizottság megválasztása.
- 2) Igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése, ezekkel kapcsolatban a számadások megvizsgálása és a mérleg megállapítása.
- 3) A felügyelőbizottság tagjainak 2 évre való megválasztása

Kivonat az alapszabályokból: 14. §. A 9. §. értelmében jogosított részvényesek szavazati jogukat a közgyűlésen csak az esetben gyakorolhatják, ha részvényeiket, vagy vissza nem váltható meghatalmazásaikat, a közgyűlés napját 3 nappal megelőzőleg a társaság pénztáránál, vagy bármely hazai nyilvános számadásra kötelezett pénzügyintézetnél leteszik, utóbbi esetben a letétjegyet ugyanezen hatánapig a társaság pénztáránál bemutatják és itt a szavazásra szóló igazolványt átveszik.

Az évi igazgatósági és felügyelőbizottsági jelentés, valamint a mérleg eredeti példánya a társaság irodájában a t. részvényesek számára, az alapszabályok 15. §-ának rendelkezése szerint kitétetett.

Brády-féle

gyomorcseppek

ezelőtt Máriacelli cseppek

több mint 30 esztendő óta úgy beváltak, hogy nélkülözhetetlenek minden háztartásban. — E cseppeknek utólrhetetlenül jó hatása van emésztési zavaroknál, azután páratlan gyomorrontás, gyomorégés, székrekedés, fej- és gyomorgörcsök, émelygés, szédülés, álmatlanság, kólika vérszegénység, sápkór, stb. ellen.

Kapható minden gyógyszerárban. Egy nagy üveg K 1'60, kis üveget — 90 fillér, 6 üveget K 5'40, 3 nagy üveget K 4'80 beküldése után küld franco:

Brády K. gyógyszerár a „Magyar Királyhoz” BÉCS, I., Fleischmarkt 2, Depot 5.

Ügyeljünk a védjegyre, amely a Máriacelli Szűz Máriát ábrázolja, rózsaszínű karton csomagolásra s az aláírásra, mely az oldalt levő kép másolata és utasítsunk vissza minden utánzatot. 10—25

Egy

13—14 éves fiu könyvnyomdánkban tanulónak azonnal felvétetik.

Milliók használják

Köhögés

láz, katharrus, nyálkásodás ellen

Kaiser-féle Mell-Karamellák a „3 fenyővel”

Orvosoktól és 6050 hitelesített magánosoktól bizonyítványt nyújt a biztos sikerrel.

Kitűnő jóízű bonbonok.

Egy csomag 20 és 40 fillérért, egy doboz 60 fillérért kapható Viski Balás Zsigmond gyógyszerárban Szilágyosmlyón. 5—26

Óh jaj!

Köhögés, rekedtség

Éljen!

és elnyálkásodás ellen
gyors és biztos hatásuk

25—26

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 és 2 K.

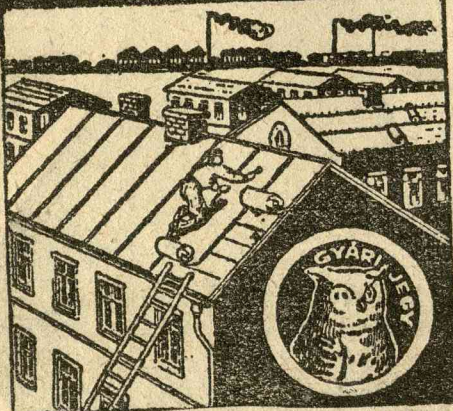
Próbadoboz 50 fill.

Egger mellpasztillája
csakhamar meggyógyított.Megfojt ez az
átkozott köhögés!

Kapható gyógyszertárakban és drogeráikban.

Fő- és szétküldési raktár: Dr. Egger Leó és Egger I. Budapest, VI.,
Révai-utca 12.

Kapható Szilágysomlyón: V. Balás Zsigmond és Szaplonczay Sándor gyógyszerészeknél.

KOLLARIT-
BŐRLEMEZRUGANYOS VIHAR-
BIZTOS és IDŐTÁLLÓ
SZAGTALAN FEDÉLLEMEZ

Utánzattól óvakodjunk!

KOLLARIT-
BŐRLEMEZkaucsuk-kompozícióval bevont ruganyos, vi-
harbiztos és időtálló szagtalan fedéllemez.
A jelenkor legjobb tetőfedéllemeze.

Végtelenül tartós!

Régi zsindelytetők atfedésére kiválóan alkal-
mas. — Sem mázolni, sem mészlével be-
kenni nem kell. 5—39

Szilágysomlyón kapható:

WEISZ ELEK és FIA fakeres-
kedőknél.

Máthé László

butorasztalos, kárpitos üzlete, butor-
raktára és első temetkezési intézete

Szilágysomlyón.

Ajánlja dusan felszerelt butorraktárát
asztalos műhelyét és kárpitos üzletét,
melyet most rendezett be, ellátva szakkép-
zett munkavezetővel, hol mindenféle asz-
talos és kárpitos munkák készen kaphatók
és megrendelésre is a legrövidebb idő
alatt a legfinomabb izléses kivitelben, ju-
tányos árban készíttetnek.

Temetkezési intézetemben

minden kellékek nagyválasztékban állanak
a közönség rendelkezésére. Temetések ön-
álló elrendezését a leggyorsabbtól a leg-
diszesebb kivitelig, jutányos árban elvállalja.Temetkezési intézetemhez diszes ki-
viteli **gyászkocsit** hozattam, melyet min-
den általam rendezett temetéseknél ingyen,
minden költség felszámítása nélkül adom.A nagyérdemű közönség pártfogását
mély tisztelettel kéri

Máthé László.

Üzlethelyiség és műhely: Báthory Ist-
ván-ut, saját házámban. 39—52

ELADO BOR.

80 hektoliter 1912. évi
új bor, — valamint 20 hekto-
liter több évről való aszu
bor eladóBölöni Sándornál,
Szilágysomlyón.

Értesítés.

Szigoru elhatározásunk üzletünket

== teljesen feloszlatni ==

s ezért összes raktáron lévő áruinkat gyári árnál is
olcsóbban árusítjuk eddig még nem létezett olcsó
árakon, szigoruan szabott árak mellett. Kérjük a t.
vásárló közönséget minden

vételkötelezettség

nélkül a valóságáról meggyőződni.

12—

Kiváló tisztelettel:

BARTHA és HOSSZU

női és férfi divataruháza. (Gólyaáruház.)

Árverési hirdetmény.

A szilágysomlyói ref. egyház a Wesse-lényi-téren levő **3 boltot és mellékhe-lyiségeket** magában foglaló bérházát, valamint az ugyanezen telken levő **egy 3 szobás és egy négy szobás bérházát** udvarral, kerttel, ugyancsak a jelenleg sarkóraktárt és gubásszint magában fog-laló udvart, a **folyó évi március hó 25-én délután 3 órakor** a lelkési iro-dában tartandó nyilvános árverésen, az 1913. évi április hó 24-től kezdődőleg 6 évre haszonbérbe adja.

A feltételek a lelkési hivatalban meg-tekintethetők.

A helyiségek külön is kiadatnak.

Szilágysomlyó, 1913. március 10.

2—2

Az egyháztanács.

A krasznai járás főszolgabírójától.

633—1913. szám.

Pályázati hirdetmény.

Szilágysomlyó krasznai járáshoz tar-tozó Felsőszék, Krasznatótfalu, Ballaháza és Tusztelke községekből alakut **felső-széki** körjegyzőségben megüresedet

segédjegyzői

állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom a pályázni óhajtókat, hogy az 1883. évi I. t.-c. 6. §., illetve az 1900. évi XX. t.-c. 3. §-ában előírt képesítésüket igazoló okmányokkal fel-szerelt kérvényüket hozzám **1913. évi április hó 5-ig** annival is inkább adják be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Az állás javadalmazása:

Fizetés 1000 korona
Lakbér 150 korona
Végrehajtásoknál napidíj 4 korona

Megbízhatóság és használhatóság ese-tén körjegyzőtől havi 20 korona.

A választás napjáról későbbben fogok intézkedni.

Kraszna, 1913. március 4-ikén.

2—3

Sántha György,
főszolgabíró.

326—1913. végr. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó, az 1881. évi LX. t.-c. 102. §., illetőleg az 1908. évi XLI. t.-c. 79. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szilágysomlyói kir. járásbírósnak 1913. évi V. 44. számú végzése következtében dr. Barna Vilmos szilágysomlyói ügyvéd által képviselt Kaufman Ignác és fia nagykarolyi cég javára 75 korona 44 fillér s jár. erejéig 1913. évi január hó 9-én foganatosított biztosítási és kielégítési végrehajtás útján le- és felülfog-lalt és 1000 korona — fillérre becsült követ-kező ingóságok, u. m. szarvasmarhák, lovak nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szilágysomlyói kir. járás-bíróság 1913. évi V. 44. számú végzése

folytán 240 korona 54 fillér tőkekövetelés ennek 1912. évi augusztus hó 22. napjától 6% kamatai, 1/3 % váltó díj és eddig összesen 105 korona 60 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig, a fizetett összeg betudásával az árverés az alperes lakásán: Selymesilósván leendő megtartására 1913. évi április hó 2-ik napjának délelőtti 8 órája határidőül és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra ki-elégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szilágysomlyó 1913. évi március hó 12-ik napján.

Roska Vertán,
kir. bir. végrehajtó.

Virágeladás.

Alulírott tisztelettel tudatom úgy a helybeli, valamint a vidéki virág- és kert-kedvelőket, hogy néhai özvegy Zobel Lipótné ő méltósága által a világ minden részéből hozatott **cserepes, kádas, és gumós növényemet**, Salamon Sándor helybeli műkertész által saját lakásomon fogom elárusítani.

Az eladás hetenként háromszor, u. m.: **szerdán, pénteken és vasárnap** dél-után 2 órától este 7 óráig. 1—3

A növények árai 20 fillértől 60 koro-naig. — Gumók faj- és nem szerint 10 fillértől feljebb.

Buzay Mihály.

Hirdetmény.

Tisztelettel értesitem Szi-lágysomlyó város és vidéke nagyérdemű közönségét, hogy elvállalok minden **festészeti szakmába** vágó munkálatokat, u. m.: **templomok di-szítését és festését, ter-meket, szobákat, továbbá diszes feliratokat, firmákat, képnagyításokat** és minden e szakmába vágó munkákat.

Becses pártfogásukat kéri

Bogdán János,

festő Szilágysomlyón. Bánffy-rét

Hirdetések

A „Szilágysomlyó“ részére jutányos áron vétetnek fel.

A NAP

Főszerkesztő: **Braun Sándor** Kiadótulajdonos: **Mérei Jenő**

Budapesten egy szám 4 ára fill.	A NAP a magyar ujságírás szenzációja, a magyar közön-ség legkedvesebb lapja, a 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és kérlel-hetetlen szószólója. Minden jó magyar ember olvassa a A NAP-ot. TESSÉK ELŐFIZETNI! Egy évre 18 kor. Negyedévre 4-50 kor. Félévre 9 kor. Egy hóra 1-60 kor.	Vidéken egy szám 6 ára fill.
---	---	--

FÉNYES EREDMÉNYT HOZ

A NAP minden apróhirdetése, mert naponta 155.000 havonta 4.130.000 példányban jelenik meg és mindenki olvassa!

A NAP apróhirdetési levelezőlapja 10 szóig 70 fillér, 20 szóig 1 korona 40 fillér, 40 szóig 2 korona 80 fillér. Kapható a dohánytőzsdékben!

— **A görög királyt meggyilkolták.** György görög királyt március 18-án, amint Saloniki-ban hadsegédével az utcán rendes sétáját végezte, egy eddig ismeretlen ember, közvetlen közelből, revolverrel lelőtte. A golyó a szívet járta át és azonnali halált okozott.

— **Válságos idők** nehezültek az országra. Fokozódó terhek mellett folytonosan rosszabbodó gazdasági viszonyok, egyre csökkenő és mind bizonytalanabbá váló jövedelmek; sajnos így festenek országszerte a mai állapotok. Nemzeti életünk ki van szolgáltatva a mindenre kész hatalomnak, amely folytonosan szűkebbre szorítja polgári jogainkat és mind nagyobb terheket ró az adózó polgárságra. Ilyen viszonyok között a szó valódi értelmében nagyszerű hivatást teljesít az olyan sajtó, amely higgadt tárgyilagossággal, de vas következetességgel mond bírálatot a hatalom minden ténye felett. A csonka parlamenttől ma nem várhat semmi jót ez az ország. Mióta a magyar ellenzék fegyveres erő szorította ki a törvényhozás házából, a hazafias magyar sajtóra hárul a feladat, hogy a közvéleményt irányítsa. Azok közül a sajtó-organumok közül, amelyek évtizedek óta leghivebben és leghazafiasabban teljesítik ez irányú kötelességeiket, kétségkívül a legelső között van a „Magyarország”. Ennek bizonyosságát szolgál az is, hogy a kormány a rendelkezésére álló hatalmi eszközökkel visszaélve, anyagi erejében igyekezett megtámadni a „Magyarország”-ot. Ez az ujság volt a legelső, amelynek a pályaudvarokon való árusítását a kormány betiltotta. Ez a megrendszabályozás a „Magyarország”-ot se meg nem félemlítette, se hazafias és becsületes irányától el nem tántorította. Az új esztendő alkalmából új előfizetést nyit a „Magyarország”. A ki gonddal szerkesztett, igazán hazafias irányu, szigorúan puritán erkölcsű ujságot akar, amelyet nyugodtan adhat családja bármely tagjának kezébe, az lépjen mielőbb a „Magyarország” előfizetőinek táborába. A lap előfizetési ára egész évre 28 korona, félévre 14 korona, negyedévre 7 korona, egy óra 2 kor. 40 fillér. Az előfizetési pénzek és mutatóvényszám iránti megkeresések a „Magyarország” kiadóhivatalába (Budapest, Rákóczi-ut 38.) küldendők.

— **Budapesti Hirlap.** Főszerkesztő és lap-tulajdonos: Rákosi Jenő Az ország legelterjedtebb és legtekintélyesebb politikai napilapja. Megjelenik naponta (hétfő kivételével) kora reggel. Előfizetési ára: egy évre 28 kor., félévre 14 kor., negyed évre 7 kor., egy hónapra 2.40 kor. Egyes példány ára 10 fill. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-körút 5. sz. Minden ember tudja ebben az országban, hogy a Budapesti Hirlap úgy politikai magatartásban, mint társadalmi, művészi, irodalmi és gazdasági törekvésében a nemzeti irányt követi és csak egy célt ismer és ez az, hogy erős hittel és lankadatlan buzgalommal szolgálja a magyar nemzeti érdeket. Ezért terjed el a Budapesti Hirlap oly nagy mértékben a magyar komoly hazafias körökben és ezért mindenki, aki lelkében és törekvésében ugyanama vágyakat érzi, mint a Budapesti Hirlap emberei: a Budapesti Hirlapból merít tudást és lelkesedést és aki csak teheti, a Budapesti Hirlapot járátja házához. A Budapesti Hirlapot haszonnal forgatja kezében a család, az asszony és az ifjuság egyaránt. Közleményeit mindig a jó ízlés és a becsületes hazafiaság diktálja, értesülései mindig kimerítőek és szavahihetőek, tartalma válogatott és terjedelmes. Minden magyar embernek a figyelmébe ajánljuk a Budapesti Hirlapot.

Zilah város polgármesterétől.

1737—1913. kig. szám.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Zilah r. t. város tanácsa a város tulajdonát képező Lányi-féle bérháznak a leendő tanítóképző céljaira való átalakítási, részben új építkezési munkálatok végrehajtására ezzel zárt ajánlati versenytárgyalást hirdet.

Felhívom ennél fogva azokat, a kik az

említett munkára pályázni akarnak, hogy erre vonatkozó zárt és lepecsételt ajánlatukat **folyó évi április hó 1-ének d. e. 11 órájáig** hozzám, annál is inkább adják be, mert később érkező ajánlatot figyelembe nem veszek. Az ajánlat borítékára „Ajánlat a Lányi-féle bérháznak tanítóképző céljaira való átalakítási munkáira” irandó, és hozzám címzendő.

Bánatpénzül 550 K. készpénz, vagy óvadékképes értékpapír csatolandó. Nyertes vállalkozó a biztosítékot 1100 koronára kiegészíteni tartozik.

Az ajánlatok folyó évi április 2-án d. e. 10 órakor fognak a polgármesteri hivatalban felbontani. Ez alkalommal ajánlattevők, vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Ajánlattevők ajánlatukkal a tanács döntéséig kötelezettségben maradnak, a döntésnek azonban folyó évi április 15-ig meg kell történnie.

Oly ajánlattevők, kiknek a kérdéses munka elnyerésére a törvényes képesítésük nincs meg: kötelesek már ajánlatukban ilyen képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak nyilatkozatát becsatolni arra vonatkozólag, hogy a munkavezetést elvállalja.

Fentartom a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a tanács szabadon választ-hasson, vagy azoktól eltekintsen.

A vonatkozó terv, költségvetés, feltételek és szerződés minta a polgármesteri hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Zilah, 1913. március 12.

Br. Diószeghy Zsigmond,
polgármester.

Értesítés.

Van szerencsém a helybeli és vidéki nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy

sörarsnokban,

a Krasznamegyei takarékpénztár épületében, naponta frissen fejtett I. rendű **kobányai világos, jégbehűtött sörből** kapható a mai kornak megfelelő bádóg dugóval ellátott, nagy üvegenként 32 fillér, barna Barát malátasör 40 fillér, kisebb üvegekben 22 fillér.

Központi kávéházamban a világos sör 4 fillérrel drágább.

E sörök felülmulják valamenyi söröket, amiről bárki meggyőződést szerezhet egy próbarendelés által.

Becsés pártfogásukat kérve,

kiváló tisztelettel:

Friedmann Jakab.

1—3

333—1913. végreh. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezzel közhírré teszi, hogy a szilágysomlyói kir. járásbírósnak 1912. V. 845. sz. végzése következtében dr. Barna Vilmos szilágysomlyói ügyvéd által képviselt Rozenczeig Izidor és társai budapesti cég javára 424 korona 18 fillér s jár. erejéig 1912. évi szeptember hó 23-án foganatosított

biztosítási és kielégítési végrehajtás után le- és felülfoglalt és 2000 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: bolti áruk nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a szilágysomlyói kir. járásbírósnak 1912-ik évi V. 845. számú végzése folytán 424 kor. 18 fillér tőkekövetelés, és ennek 1912. évi augusztus hó 15. napjától 6% kamatai, $\frac{1}{3}\%$ váltódíj és eddig összesen 138 K 98 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig, a fizetett összeg betudásával az árverés az alperes lakásán, Szilágysomlyón leendő megtartására **1913-ik évi április hó 2-ik napjának** délutáni 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adni. Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szilágysomlyón, 1913. évi március hó 12-ik napján.

Roska Vertán,
kir. bir. végrehajtó.

**Villanyerőre berendezett
könyvnyomdánkban
báli és lakodalmi meg-
hívók, eljegyzési kártyák,
névjegyek és mindenféle
könyvnyomdai munkák
jutányos árban
készülnek.**

**Fizessen elő
a Vasárnapi Ujságra!**

**A
VASÁRNAPI
UJSÁG**

**a legrégibb, legkedveltebb
illusztrált hetilap.**

ÖTVENNYOLCZADIK ÉVFOLYAM

Szerkeszti HOITSY PÁL.

**Előfizetési ára: egész évre 20 korona,
félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.**

Mutatványszám ingyen.

Előfizetéseket elfogad

a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatala

(FRANKLIN-TÁRSULAT)

Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.